

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D2/1/E.Ö.-01/1 (Menfi Tespit)

Karar Sayısı : 01-28/277-81

Karar Tarihi : 19.06.2001

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU,

Üyeler : Dr. Kemal EROL, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER, Mustafa PARLAK, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL

B- RAPORTÖR: Ebru ÖZTÜRK

C- BAŞVURUDA BULUNAN : Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.

Vekili: Av. Pınar Eryürekli
B. Giz Plaza No:28 Kat:10
80670 Maslak/İstanbul

D- TARAFLAR :- Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.

Turkcell Plaza Meşrutiyet Cad. No:153 80050 Tepebaşı/İstanbul

- İş-Tim Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş.
İş Kuleleri Kat:18 4.Levent İstanbul

E- DOSYA KONUSU: Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ile İş-Tim Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş. arasında imzalanan "Şebekelerarası Ara Bağlantı Sözleşmesi"ne ilişkin menfi tespit talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 10.4.2001 tarih, 1455 sayı ile giren başvuru üzerine, 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4, 6 ve 8 inci maddeleri uyarınca düzenlenen 29.5.2001 tarih, D2/1/E.Ö.-01/1 sayılı Menfi Tespit Ön İnceleme Raporu, REK.0.06.00.00/41 sayılı Başkanlık önergesi ile 01-28 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: Bildirim konusu şebekelerarası ara bağlantı sözleşmesinin 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a aykırı olmadığı ve sözleşmeye menfi tespit belgesi verilebileceği düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. İlgili Pazar

a) Ürün Pazarı: Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. GSM 900; İş-Tim ise GSM 1800 frekansında faaliyet göstermektedir. İlgili ürün pazarını belirleyebilmek için bu iki frekans üzerinden sunulan telekomünikasyon hizmetlerinin birbirini ikame edip edemediği tespit edilmelidir. GSM-900 ile GSM-1800 şebekeleri üzerinden sunulan telekomünikasyon hizmetleri incelendiğinde, tüketici açısından bu hizmetlerin bir değişiklik yaratmadığı, aynı türde ve çeşitte hizmetlerin iki şebeke üzerinden de sağlanacağı, tek farkın GSM-1800'de kullanılacak telefon cihazlarının "dual band"

denilen ve her iki şebekeden gelen sinyalleri alabilen teknolojiye sahip olması gerekliliğinden kaynaklandığı görülmektedir. Dolayısıyla GSM-900 ve GSM-1800'den sunulan hizmetler, uyumlu cihaza sahip olunması koşuluyla birbirini tam olarak ikame edebilen hizmetler olduğundan ve tam olarak aynı türde ihtiyaçları sağlamaya yönelik olduğundan, ilgili ürünün bu iki standardı da kapsayacak şekilde "GSM hizmetleri" olarak, ilgili ürün pazarı da "GSM hizmetleri pazarı" olarak belirlenmiştir.

b) Coğrafi Pazar: Bildirime konu ara bağlantı sözleşmesi sözleşmede belirtilen ara bağlantı santralleri dahilinde Türkiye sınırları içinde uygulanacaktır. Bu nedenle ilgili coğrafi pazar, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak kabul edilmiştir.

2. Yapılan Tespitler ve Değerlendirme

2.1. Taraflar: 1994 yılında kurulan ve 2000 sonu itibarıyla 10,1 milyon abonesi olan Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin 2000 yılı cirosu ..... trilyon TL'dir. Şirketin hisselerin % 51'i Turkcell Holding'e, % 15,5'i Çukurova Grubu şirketlerine, % 13,5'i Sonera Holding'e aittir. % 10,5'i ise halka arz edilmiştir. Şirketin pazar payı % ...'dir.

İş-Tim Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş. % 49 oranında Telecom Italia'ya, % 51 oranında Türkiye İş Bankası ve iştiraklerine aittir. İtalya'daki müşteri portföyü 21 milyon olan TIM, GSM 1800 teknolojisi ile en büyük şebekeyi işleten şirket konumundadır. İştirak sayısı 81'e ulaşan İş Bankası ise Türkiye'nin en büyük bankasıdır. İş-Tim'in Mayıs 2001 itibarıyla abone sayısı yaklaşık 104.000'dir.

2.2. Sözleşmenin İncelenmesi

Ara bağlantı sağlama yükümlülüğü 4502 Sayılı Kanun'la değişik 406 Sayılı Kanun'un 10 uncu maddesinde düzenlenmiştir. Ara bağlantı bu kanunda tanımlandığı şekliyle "iki ayrı telekomünikasyon şebekesi arasındaki telekomünikasyon trafiğinin gerçekleştirilmesini teminen iki şebekenin birbirine irtibatlandırılması" anlamına gelir. İlgili düzenlemeye göre "*Bütün işletmecilerin ve kişisel telekomünikasyon tesislerini kullananların ara bağlantı talepleri, ilgili mevzuatta belirlenen haller saklı kalmak üzere, ara bağlantı sağlama yükümlülüğü olan işletmeciler tarafından karşılanır. Ara bağlantı sağlama yükümlülüğü olan işletmeciler, bu maddeye dayanarak çıkarılacak yönetmelik çerçevesinde Kurum tarafından belirlenir. Ancak Türk Telekom her halde ara bağlantı sağlama görev ve yükümlülüğüne tabidir. ...*

Ara bağlantı yükümlüleri ara bağlantıya ilişkin talepleri bu madde hükümleri çerçevesinde ve eşitlik, ayırım gözetmeme, şeffaflık, açıklık, maliyet ve makul kara dayalı olma ilkeleri temelinde ..... karşılamakla yükümlüdürler..."

Bu maddenin gerekçesine göre;

"Ara bağlantı telekomünikasyon sektörünün serbest rekabete açılması bakımından büyük önem arz etmektedir. Ara bağlantı, liberal bir telekomünikasyon sektörünün can damarlarından biridir, zira ara bağlantı yükümlülüğü net, açık ve güvenceli bir şekilde oluşturulamamış bir sektöre yeni bir işletmecinin girmesi ve telekomünikasyon hizmeti sunabilmesi, tüm ana telekomünikasyon şebekesini kendisi kurmadığı müddetçe fiziken ve teknik olarak imkansızdır. Hakim konumdaki mevcut şebekelerin işletmecilerinin ara bağlantı taleplerini makul şartlar dairesinde karşılamamaları halinde, hukuki tekellerin yerini fiili tekellerin alması söz konusudur. Bu nedenle başta Türk Telekom olmak üzere, belli nitelikleri haiz işletmecilere ara bağlantı sağlama

yükümlülüğü getirilmekte ve bu işletmecilere topluca "ara bağlantı yükümlüsü" denmektedir. Bu nitelikler ve ara bağlantı hususu ile ilgili detaylar, konunun önemi ve teknik özellikleri nedeniyle bir yönetmelikle belirlenecektir.

Bu madde ile ara bağlantıya ilişkin anlaşmaların kural olarak taraflarca serbestçe müzakere edilmesi, buna karşılık taraflar arasında ticari anlaşma sağlanmadığı takdirde, taraflar arasında uzlaşma sağlanması amacıyla Telekomünikasyon Kurumu'nun müdahale etmesi ve gerekli gördüğü diğer tedbirleri alabilmesi esası getirilmiştir. Bu düzenleme uluslararası uygulamalara da paralel niteliktedir. Ayrıca ara bağlantı gibi önemli bir hususun sırf kötü niyetle, güçlü bir ara bağlantı yükümlüsü tarafından sürüncemede bırakılması ihtimal ve riskini bertaraf etmektedir."

4502 Sayılı Kanun'a göre ara bağlantı sağlama yükümlülüğü olan işletmeciler Telekomünikasyon Kurumu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenecektir. Bu yönetmelik Kurum tarafından henüz çıkarılmamıştır. Yukarıda yer verilen kanunun gerekçesinde ara bağlantı anlaşmalarının telekomünikasyon sektörü için taşıdığı önem vurgulanmaktadır. Ara bağlantı anlaşması imzalanmadığı takdirde piyasaya yeni giren bir işletmecinin tüm şebekeyi kendisi kurmadığı müddetçe telekomünikasyon hizmeti sunabilmesi imkansızdır. Şebekeler arasında bir trafik söz konusu olduğu sürece operatörler bu trafik nedeniyle ortaya çıkan hesaplaşma usul ve esaslarını belirleyebilmek için ara bağlantı anlaşmaları yapacaklardır.

Başvuruya konu olan ara bağlantı sözleşmesinin amacı, *"Turkcell şebekesi ile İş-Tim şebekesi arasında ara bağlantı sözleşmesi tesis etmek suretiyle taraflardan herhangi birinin şebekesine gelen çağrının aranan abonenin telefon numarasına ya da aranan tarafın şebekesine bağlı başka bir telekomünikasyon şebekesine ulaştırılması"* olarak belirtilmiştir. Ara bağlantı sözleşmesi, tarafların kendi mobil telefon şebekelerinin birbiriyle irtibatlandırılmasını ve şebekelerinin karşılıklı yarattığı trafikle ilgili işletme ve hesaplaşma usul ve esaslarını içeren bir sözleşmedir. Ara bağlantı sözleşmesi Ulaştırma Bakanlığı'nın onayını takiben yürürlüğe girecek ve en az üç ay öncesinden taraflardan biri diğer tarafa yazılı olarak sözleşmeyi sona erdirmek istediğini bildirmediği takdirde lisans sözleşmesi süresince yürürlükte kalacaktır.

Sözleşmede belirlenen tarafların ortak yükümlülükleri (işletmekte oldukları şebekeden diğer tarafın şebekesine doğru yapılacak aramaların başarılı olması için kendi şebekelerinde gerekli şebeke düzenlemesini yapmak, şebekelerini ara bağlantı noktalarında irtibatlandırarak kendi tarafındaki ara bağlantı noktasındaki tüm ekipmanı çalışır hale getirmek ve bakımını yapmak, şebekeleri irtibatlandırırken uluslararası standartları uygulamak ve "kalite çizelgesi"nde belirlenen hedef performansını karşılamak için ellerinden gelen çabayı göstermek, vb) incelendiğinde, operatörlerin abonelerinin diğer şebekeye doğru yapacakları aramaların daha başarılı olabilmesi için karşılıklı olarak yükümlülükler altına girdikleri görülmektedir. Taraflara karşılıklı yükümlülükler getiren bu hükümlerin dışında sözleşme yukarıda da yer verilen diğer teknik konularda ayrıntılı hükümler içermektedir.

Bu açıklamalar doğrultusunda, söz konusu sözleşmenin 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a herhangi bir aykırılık teşkil etmediği anlaşılmaktadır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında, Turkcell İletişim Hizmetleri A.ř. ile İř-Tim Telekomünikasyon Hizmetleri A.ř. arasında imzalanan "şebekelerarası Ara Bağlantı Sözleşmesi"nin 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 üncü ve 6 ncı maddelerine aykırı olmadığı ve anılan anlaşmaya talep edilen menfi tespit belgesinin verilmesi gerektiğine OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.